

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandlar: Ingrid Karin Kaalaas		Arkivkode: 103
Arkivsaksnr.: 16/545		JournalpostID: 16/4214
Saksnr: 12/2016	Utval: Os formannskap	Dato: 18.02.2016
07/2016	Os kommunestyre	01.03.2016

Nytt inntekts system for kommunane - høyringsuttale

Administrasjonen sitt framlegg til vedtak:

Os kommune sluttar seg til følgjande endringsforslag i høyringsnotat om nytt inntektssystem for kommunane;

- Oppdatering av kostnadsnøklane basert på faglege vurderingar.
- Etablering av strukturkriteriet for å differensiere basistilskotet mellom frivillige og ufrivillige små kommunar. Knekkpunktet for fullt basistilskot bør settast relativt høgt for i størst mulig grad å stimulere til større kommunar.
- Forenkling av dei regionalpolitiske tilskota til eit Nord-Norge tilskot og eit Sør-Norge tilskot.
- At vekstkommunetilskotet vert innlemma i inndelingstilskotet ved kommunesamanslåingar.
- At deler av selskapsskatten vert tilbakeført kommunane gjennom skissert modell som belønner kommunar med vekst i næringslivet.

Os, den 04.02.2016

Christian Fredrik Fotland
Rådmann

Behandling:

Saka vart handsama etter sak 5.

Økonomisjef Kaalaas orienterte.

Sp sitt framlegg fekk 6 røyster (2SP, 2MDG, 2TvS) og fall.

Innstillinga sitt pkt 1 vart samrøystes vedteke.

Innstillinga sitt pkt 2 vart vedteke mot 6 røyster (2SP, 2MDG, 2TvS).

Innstillinga sitt pkt 3 vart samrøystes vedteke.

Innstillinga sitt pkt 4 vart samrøyses vedteke.

Innstillinga sitt pkt 5 vart samrøystes vedteke.

OS KOMMUNESTYRE 01.03.2016, Sak 07/2016 -Vedtak:

Os kommune sluttar seg til følgjande endringsforslag i høyringsnotat om nytt inntektssystem for kommunane;

- Oppdatering av kostnadsnøklane basert på faglege vurderingar.
- Etablering av strukturkriteriet for å differensiere basistilskotet mellom frivillige og ufrivillige små kommunar. Knekkpunktet for fullt basistilskot bør settast relativt høgt for i størst mulig grad å stimulere til større kommunar.
- Forenkling av dei regionalpolitiske tilskota til eit Nord-Norge tilskot og eit Sør-Norge tilskot.
- At vekstkommunetilskotet vert innlemma i inndelingstilskotet ved kommunesamanslåingar.
- At deler av selskapsskatten vert tilbakeført kommunane gjennom skissert modell som belønner kommunar med vekst i næringslivet.

Behandling og vedtak, Os formannskap 18.02.2016**Behandling:**

Samrøystes vedtak som innstillinga.

Vedtak:

Os kommune sluttar seg til følgjande endringsforslag i høyringsnotat om nytt inntektssystem for kommunane;

ADRESSE	TELEFON	WEB/EPOST	INFO
Rådhuset	Sentralbord: 56 57 50 00	postmottak@os-ho.kommune.no	Bankgiro: 3201.48.86388
Torggata 7	Telefax: 56 57 50 01	www.oskommune.no	Org.nr.: 844 458 312
Pb.84, 5202 Os	Dir. innval: 56575044		

- Oppdatering av kostnadsnøklane basert på faglege vurderingar.
- Etablering av strukturkriteriet for å differensiere basistilskotet mellom frivillige og ufrivillige små kommunar. Knekkpunktet for fullt basistilskot bør settast relativt høgt for i størst mulig grad å stimulere til større kommunar.
- Forenkling av dei regionalpolitiske tilskota til eit Nord-Norge tilskot og eit Sør-Norge tilskot.
- At vekstkommunetilskotet vert innlemma i inndelingstilskotet ved kommunesamanslåingar.
- At deler av selskapsskatten vert tilbakeført kommunane gjennom skissert modell som belønner kommunar med vekst i næringslivet.

ADRESSE	TELEFON	WEB/EPOST	INFO
Rådhuset Torggata 7 Pb.84, 5202 Os	Sentralbord: 56 57 50 00 Telefax: 56 57 50 01 Dir. innval: 56575044	postmottak@os-ho.kommune.no www.oskommune.no	Bankgiro: 3201.48.86388 Org.nr.: 844 458 312

Vedlegg:

- Høring inntekstsystemet Os kommune
- Høringsnotat frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet
- Notat frå KS vedr nytt inntektssystem
- KS - Virkningstabeller Hordaland
- Uttale frå Fagforbundet

Saksopplysningar:

Vedlagt følger saksutgreiing med vedlegg.

Os, den 04.02.2016

Ingrid Karin Kaalaas
Økonomisjef

Høringsuttale nytt inntektssystem for kommunene

Framlegg til vedtak;

Os kommune slutter seg til følgende endringsforslag i høringsnotat om nytt inntektssystem for kommunene;

- Oppdatering av kostnadsnøkler basert på faglige vurderinger.
- Etablering av strukturkriteriet for å differensiere basistilskuddet mellom frivillige og ufrivillige små kommuner. Knekkpunktet for fullt basistilskudd bør settes relativt høyt for i størst mulig grad å stimulere til større kommuner.
- Forenkling av de regionalpolitiske tilskuddene til et Nord-Norge tilskudd og et Sør-Norge tilskudd.
- At vekstkommunetilskuddet innlemmes i inndelingstilskuddet ved kommunesammenslåinger.
- At deler av selskapsskatten tilbakeføres kommunene gjennom skissert modell som belønner kommuner med vekst i næringslivet.

Vedlegg;

Høringsnotat fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Høringsnotat fra KS

Virkningstabeller Hordaland - KS

Saksutgreiing;

Innledning

I Kommuneproposisjonen for 2016 ble det varslet at Regjeringen ville foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene, og at forslag til nytt inntektssystem vil bli presentert i Kommuneproposisjonen for 2017 og gjøres gjeldende fra 01.01.17.

I desember sendte Kommunal- og moderniseringsdepartementet nytt inntektssystem på høring med høringsfrist 1.mars 2016.

Høringsnotatet ligger på;

<https://www.regjeringen.no/contentassets/a2d1bd7961da456c9b107253cd54c31c/horingsnotat-forslag-til-nytt-inntektssystem-for-kommunene-002.pdf>

I høringsnotatet drøfter departementet spesielt dagens kompensasjon for smådriftsulemper i kommunene. Det lanseres en ny modell som tar sikte på å skille

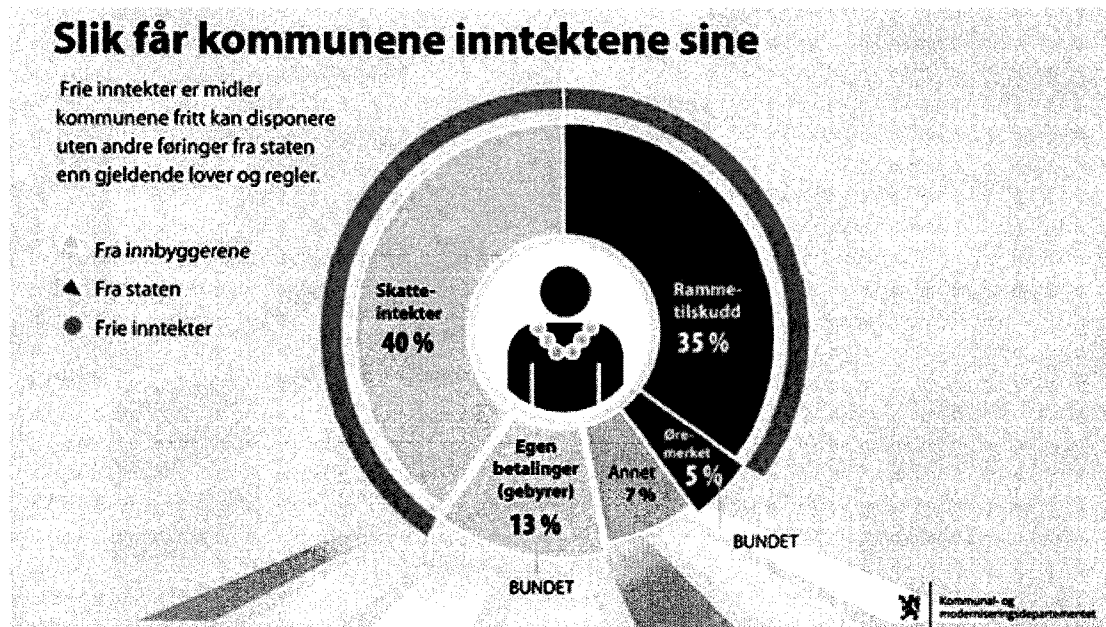
mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper i kommunal tjenesteproduksjon og administrasjon, gjennom et nytt strukturkriterie basert på reiseavstander. Dette må sees i sammenheng med den pågående Kommunereformen, og ønske om at ikke inntektssystemet i seg selv skal favorisere mange små kommune og dermed motvirke kommunesammenslåinger.

Høringsnotatet omhandler;

- Oppdatert kostnadsnøkkel for kommunene, inklusiv innføring av et nytt strukturkriterie basert på reiseavstand
- Forslag til forenkling av de regionalpolitiske tilskuddene, - Nord-Norge og Namdalstilskudd, distriktstilskudd Sør-Norge og småkommunetilskuddet
- Omtale av vekstkommunetilskuddet og inndelingstilskuddet i forbindelse med kommunesammenslåinger
- Gjennomgang av skatteelementene i inntektssystemet

I avsnittet under forsøker vi å oppsummere endringene i høringsnotatet. Avslutningsvis kommer vi med en vurdering av konsekvensene for Os kommune m.a. basert på beregninger gjort av KS.

Inntektssystemet til kommunene

Norske kommuner har ulik geografi, alderssammensetning, og ulike levekår. Dette gjør at kommunale tjenester, som grunnskole, barnehage, og omsorgstjenester, ikke koster det samme i alle kommuner. Noen kommuner har mange barn i skolealder, andre kommuner

har mange eldre som trenger omsorgstjenester. Noen kommuner har lange reiseavstander, og en spredt bosetting. Dette er faktorer som påvirker hva det koster å tilby kommunale velferdstjenester, og som kommunene selv ikke kan påvirke.

Kommunenes rammetilskudd fordeles i utgangspunktet med et likt beløp per innbygger (gjennom innbyggertilskuddet). Kommunene og fylkeskommunene får kompensasjon for ufrivillige kostnadsforskjeller gjennom utgiftsutjevningen. Utgiftsutjevningen skjer ved hjelp av kostnadsnøkkelen, som sørger for at rammetilskuddet blir omfordelt fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet.

Kostnadsnøkkelen består av en rekke kriterier, som forklarer hvorfor det er forskjeller i kommunenes utgifter til velferdstjenester. Eksempler på kriterier er blant annet antall barn i skolepliktig alder, antall eldre og reiseavstander.

En betydelig andel av kommunesektorens inntekter kommer gjennom skatteinntekter. Det er forskjeller i skatteinntektene mellom kommunene. Skatteutjevningen utjevner delvis disse forskjellene mellom kommunene, ved at skatteinntektene blir omfordelt fra kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet til kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet.

I inntektssystemet finnes det også regionalpolitisk begrunnede tilskudd. Dette er Nord-Norge- og Namdalstilskuddet, distriktstilskudd Sør-Norge, småkommunetilskuddet, storbytilskuddet, veksttilskuddet og skjønnstilskuddet.

De frie inntektene til kommunesektoren er om lag 342,6 milliarder kroner i 2016. Dette er inntekter kommuner og fylkeskommuner kan disponere fritt, uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk.

46 prosent av de frie inntektene kommer som rammetilskudd, 54 prosent kommer i form av skatteinntekter. Sammen med momskompensasjonen utgjør dette nærmere 80 prosent av de samlede inntektene til kommunesektoren.

Endringer i inntektssystemet fra 2017

Departementet legger frem følgende endringer i inntektssystemet fra 01.01.17;

Ny kostnadsnøkkel

I høringsnotatet legges det frem forslag til ny kostnadsnøkkel for kommunene. Det er utført nye analyser av variasjonene i kommunenes utgifter på alle sektorer som inngår i utgiftsutjevningen, og det foreslås endringer i alle delkostnadsnøkklene i tråd med disse. Norske kommuner er svært ulike i størrelse, geografi og befolkningssammensetning. Dette påvirker behovet for og kostnadene med å tilby tjenester. Målet med utgiftsutjevningen er å sette kommunene i stand til å tilby innbyggerne likeverdige og gode tjenester. Oppdatering av kostnadsnøkklene skjer hvert 4-6 år, og er basert på

grundige og objektive fakta. Det er derfor liten grunn til å bestride eller foreslå endringer i de oppdaterte kostnadsnøkklene som nå legges frem.

Strukturkriteriet

Departementet tar sikte på å innføre en modell der det skilles mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper i kommunal tjenesteproduksjon og administrasjon, gjennom et kriterium som sier noe om reiseavstander (strukturkriteriet). I hovedsak dekker basistilskuddet (13,2 mill kr pr kommune i 2016) i dag administrative kostnader ved å være en kommune, det vil si kostnader knyttet til smådriftsulemper som ikke skyldes avstander og bosettingsmønster.

I det nye forslaget vil kompensasjonen for smådriftsulemper gjennom basiskriteriet i utgiftsutjevningen differensieres med strukturkriteriet. Jo større avstandene er, jo mer er smådriftsulempene å anse som ufrivillige – og jo høyere blir kompensasjonen. Det betyr at kommuner som på grunn av store reiseavstander er ufrivillig små, fortsatt vil motta full kompensasjon. Kommuner som frivillig er små vil ikke lenger motta full kompensasjon for smådriftsulemper gjennom utgiftsutjevningen. Denne endringen gjelder bare smådriftsulemper på kommunenivå. Smådriftsulemper på tjenestenivå, for eksempel ved å gi et desentralisert skoletilbud i en kommune med spredt bosetting, vil fortsatt kompenseres fullt ut.

Strukturkriteriet er basert på beregninger av gjennomsnittlig reiseavstand for at innbyggerne i en kommune skal nå 5 000 naboer uavhengig av dagens kommunegrenser. Departementet tar sikte på at kommuner med en indeks på strukturkriteriet over et gitt knekkpunkt fortsatt skal få fullt basistilskudd. Kommuner med en indeks under dette knekkpunktet vil få en lineær avkorting av basistilskuddet. Basistilskuddet er forutsatt å fortsatt ligge omlag på 2016-nivå, dvs. ca 13 mill kr.

I Vedlegg 1 til høringsnotatet er alle kommunenes indeks på strukturkriteriet listet opp. Departementet har ikke tatt endelig stilling til hvor knekkpunktet for fullt basistilskudd skal settes, og omtaler i høringsnotate tre alternativ (25,4 km, 16,5 km, 13,3 km). Jo lavere knekkpunktet settes, jo flere kommuner vil fortsatt få fullt basistilskudd.

Når færre kommuner i denne modellen får fullt basistilskudd vil det totale beløpet basiskriteriet utløser i kostnadsnøkkelene reduseres. Disse midlene blir i modellen fordelt på alle kommunene ved at de andre kriteriene i utgiftsutjevningen vektet opp. I praksis betyr dette at noen kommuner på den ene siden vil få redusert basistilskuddet (de som har indeks på strukturkriteriet under knekkpunktet), og på den andre siden få økt rammetilskuddet basert på økt verdi på de øvrige kriteriene i utgiftsutjevningen. Dette vil spesielt komme de folkerike kommunene tilgode. Tilsvarende vil kommuner med indeks på strukturkriteriet over knekkpunktet både få fullt basistilskudd og en andel av midlene som flyttes over til de andre kriteriene i utgiftsutjevninge. Disse kommunene, ofte småkommuner i distriktene med spredt beboelse, vil dermed få i både "pose og sekk" og dermed vinne på omleggingen. Foreløpige analyser viser at de fleste små distriktskommune og kommuner over 30 000 innbyggere vil tjene på omleggingen – mellomstore kommuner, spesielt i sentrale strøk, vil tape på framlegget.

KS har lagt frem en beregningsmodell som kan benyttes til å anslå nettoeffekten av strukturkriteriet for den enkelte kommune. Effektene for Os kommune kommenteres senere i saken.

Regionale tilskudd

I dag får alle kommuner i Nord-Norge og 14 kommuner i Nord-Trøndelag det såkalte Nord-Norge- og Namdalstilskuddet med et fast beløp per innbygger. Kommuner i Sør-Norge kan motta distriktstilskudd Sør-Norge hvis kommunen har distriktutfordringer målt ved distriktindeksen. Dette tilskuddet gis delvis med et beløp per kommune og delvis per innbygger. Kommuner med færre enn 3 200 innbyggere, både i Nord- og Sør-Norge, får småkommunetilskudd med et fast beløp per kommune.

Kommuner i Nord-Norge kan motta både Nord-Norge- og Namdalstilskudd og småkommunetilskudd, mens kommuner i Sør-Norge mottar enten småkommunetilskudd eller distriktstilskudd Sør-Norge.

For å forenkle tilskuddsstrukturen foreslår departementet å slå sammen disse tre tilskuddene til to nye tilskudd, ett for Nord-Norge og ett for Sør-Norge. Småkommunetilskuddet foreslås videreført innenfor de to nye tilskuddene, som et eget småkommunetillegg. Det foreslås å knytte dette småkommunetillegget tettere opp til distriktpolitikken for øvrig enn dagens småkommunetilskudd, ved at satsene på tillegget differensieres med distriktindeksen. På den måten blir også graden av distriktutfordringer, og ikke bare innbyggertall, avgjørende for størrelsen på småkommunetillegget.

Dagens småkommunetilskudd tildeles med ett tilskudd per kommune, uavhengig av antall innbyggere. Dette innebærer at jo færre innbyggere kommunen har, jo høyere blir tilskuddet per innbygger. Det foreslås at en noe høyere andel av tilskuddene fordeles per innbygger, og mindre per kommune. Dette vil gi kommunene en mer likeverdig mulighet for å tilby gode tjenester til sine innbyggere, uavhengig av kommunestørrelse. En slik endring vil gjøre tilskuddet med rettferdig, fordi kommuner med flere innbyggere dermed kan få et høyere tilskudd enn kommuner med færre innbyggere. Tilskuddet vil med denne innretningen også bli mer nøytralt i forhold til kommunestruktur.

Os kommune er ikke i posisjon til å regionalpolitiske tilskudd, og blir derfor ikke berørt av disse omlegginene.

Veksttilskudd

I høringsnotatet blir vekstkommunetilskuddet videreført som i dag. I tillegg vil departementet vurdere om veksttilskuddet også skal inngå i inndelingstilskuddet i forbindelse med kommunesammenslåinger. Dette er spesielt aktuelt i de tilfeller der en typisk vekstkommune slår seg sammen med kommuner med lavere folkevekst. Den nye sammenslåtte kommunen vil da få en lavere %-vekst, og motta lavere veksttilskudd etter sammenslåingen. Dette kan virke negativt på kommunenes vilje til å gjennomføre fornuftige kommunesammenslåinger. Stortingsflertallet (FrP, H, KrF, V) har også påpekt dette uheldige utslaget, og i budsjettvedtaket for 2016 er regjeringen bedt om å se nærmere på problemstillingen. Departementet og regjeringen uttaler i høringsnotatet at de vil komme endelig tilbake til dette i forbindelse med Kommuneøkonomiproposisjonen for 2017.

Os kommune har med dette fått gjennomslag for sine innspill om at vekstkommunetilskuddet burde bli en del av inndelingstilskuddet ved kommunesammenslåinger, ref. initiativ tatt etter fellesmøtet med Telemarksforsking i Oseana i fjor høst.

Skatteelementene i inntektssystemet

Skatteandelen av kommunenes samlede frie inntekter utgjør i dag ca 40%. Dette nivået har lagt stabilt de siste årene.

Innretningen av skatteelementene i inntektssystemet vil være en vurdering av balansen mellom hensynet til lokal forankring av inntektene og hensynet til likeverdige tjenester. Hensynet til likeverdige tjenester tilsier en lavere skatteandel og/eller høyere utjevning av skatteinntektene, mens hensynet til lokal forankring tilsier en høyere skatteandel og/eller lavere utjevning. Skatteandelen og graden av skatteutjevning fastsettes hvert år i tilknytning til kommuneopplegget i statsbudsjettet.

Forslag til nytt inntektssystem inneholder ingen store endringer vedr. skatteelementene i inntektssystemet, med unntak av at kommunene fra og med 2017 igjen skal motta en andel av selskapsskatten (se under).

Denne delen av nytt inntektssystem får dermed ikke vesentlige effekter for Os kommune.

Selskapsskatten

Det er tidligere besluttet at kommunene fra og med 2017 igjen skal få en andel av selskapsskatten. Modellen er basert på vekst i lokal verdiskapning, og skal gi kommunene et sterkere insentiv til å legge til rette for næringsutvikling. Samtidig vil deler av verdiskapningen i lokalt næringsliv føres tilbake til lokalsamfunnet. Kommuner med vekst i lønnssummen i private foretak over en periode på fire år vil motta en andel av den nye selskapsskatten. Den nye selskapsskatten skal inngå i skatteutjevningen. Departementet vil komme tilbake til endelig innretning av selskapsskatten i kommuneproposisjonen for 2017.

Denne modellen ansees å være positiv for Os kommune da vi i utgangspunktet har en realtvt stor grad av utpendling. Med visjonene for Lyseparken kan vi ha håp om vekst i det private næringslivet i fremtiden, og dermed positiv uttelling i forhold til ny modell for tilbakeføring av en andel av selskapsskatten til kommunene.

Kommunereformen

Det er viktig at endringene i inntektssystemet sees i sammenheng med Kommunereformen. I tråd med reformens rammeverk presiseres det at kommunene som gjør vedtak om frivillig sammenslåing innen 01.07.16 vil få låst basistilskuddet, småkommunetilskuddet og regionalpolitiske tilskudd på 2016-nivå i 15 år med påfølgende 5 års nedtrapping. Disse elementene inngår i det såkalte inndelingstilskuddet.

Dette betyr i praksis at de sammenslåtte kommunene får beholde disse særskilte tilskuddene i 15 + 5 år som om de fortsatt var individuelle kommuner. I tillegg til engangstilskuddene kommunene får ved sammenslåing er ordningen med inndelingstilskuddet en solid økonomisk stimulans for kommunesammenslåinger frem mot 01.07.16.

Generell vurdering

Alle framlegg til endringer i inntektssystemet for kommunene vil resultere i ”vinnere og tapere”. Ofte vil den enkelte kommune posisjonere seg ut i fra dette, og være positiv eller negativ til de enkelte endringene alt etter hvordan effekten av endringene er på egen kommuneøkonomi. Kommune-Norge bør imidlertid forsøke å ta stilling til *prinsippene* i det høringsutkastet som nå er sendt på høring fra regjeringen.

De foreslåtte endringene i inntektssystemet er ikke veldig omfattende, men bidrar alle til en forsiktig dreining i den retning av at det skal lønne seg å slå sammen mindre kommuner. Fokuset er rettet mot forenkling (de regionalpolitiske virkemidlene), oppdaterte objektive kriterier og endringer som stimulerer til kommunesammenslåinger og/eller fjerner elementer i inntektssystemet som motvirker fornuftige kommunesammenslåinger.

Effekt på inntektene til Os kommune

KS har utarbeidet en modell som skisserer effektene av de foreslåtte endringene i inntektssystemet. Vedlagt denne saken ligger en vurdering fra KS sammen med en beregning av effektene for kommunene i Hordaland.

For Os kommune vil de foreslåtte endringen i de objektive kostnadsnøklerne (uten strukturkriteriet) medføre en reduksjon i innbyggertilskuddet på kr 236 pr innbygger. Tilsvarende vil innføring av et strukturkriterie medføre en reduksjon på 86 kr pr innbygger dersom knekkpunktet for fullt basistilskudd settes til 25,4 km. Sette knekkpunktet lavere øker tapet. Knekkpunkt 16,5 km = -162 kr pr innb., knekkpunkt på 13,3 km = -180 kr pr innb.

Dersom vi legger til grunn at knekkpunktet legges p på 25,4 km blir den samlede effekten av endringene som følge av nye kostnadsnøkler inklusiv strukturkriteriet -322 kr pr innbygger, tilsvarende -6,2 mill kr i rammetilskudd for Os kommune.

Som kommentert ovenfor får endringene i regionale tilskudd ikke effekt for Os kommune. Modellen for tilbakeføring av deler av selskapsskatten til kommunene kan virke positivt for Os, men dette fordrer at vi lykkes med næringsetableringer fremover. Effekten av dette er p.t. ikke mulig å beregne da vi hverken vet for stor andel av

selskapskatten som skal tilfalle kommunene eller hvordan utviklingen i lokalt næringsliv blir i årene som kommer.

Isolert sett er det positivt at regjeringen vurderer å ta inn vekstkommunetilskuddet som en del av inndelingstilskuddet ved kommunesammenslåinger. Dette kan bli viktig for at ikke en evt. ny Bjørnefjordskommune med Os, Fusa og/eller Tysnes isolert sett skal tape på dette tilskuddet.

For Fusa og Tysnes er for øvrig den beregnede nettoeffekten av endringene i kostnadsnøkklene og strukturkriteriet (ved knekkpunkt 25,4 km) henholdsvis -4,7 mill kr og -5,1 mill kr. I tillegg kan Tysnes kommune få et trekk på grunnlag av samordningen av Sør-Norge tilskuddet og småkommunetilskuddet.

Samlet viser dette at alle tre kommunene hver for seg vil få en vesentlig inntektsreduksjon basert på forslaget til nytt inntektssystem. Samlet er det årlige tapet beregnet til ca 15-16 mill kr bare på endringene i kostnadsnøkklene. Av dette utgjør innføring av strukturkriteriet, og dermed en reduksjon av basistilskuddet, ca 7,5 mill kr. Ved en eventuell kommunesammenslåing låses basistilskuddet på dagens nivå, dvs. at en ny Bjørnefjordskommune vil få beholde 7,5 mill kr i en 15 + 5 årsperiode.

Hvordan de øvrige endringene i de objektive kostnadsnøkklene vil slå ut for en samlet Bjørnefjordskommune (Os, Fusa, Tysnes) er det ikke gjennomfør eksakte beregninger for, men trolig vil den samlede effekten være tilnærmet summen av nedtrekket for de individuelle kommunene – dvs. ca -8,5 mill kr.

Oppsummert vil de forslåtte endringene i inntektssystemet medføre en inntektsreduksjon for både Os, Fusa og Tysnes. Foreløpig beregnet kronebeløp er om lag like stort i de tre kommunene (5-6 mill kr pr år), men effekten på den samlede økonomien til kommunene er klart størst for de to minste kommunene. For Os kommune, med 20 000 innbygger og en betydelig høyere bruttoinntekt, er -6,2 mill kr pr år mer håndterbart enn tilsvarende ca -5 mill kr i Fusa og Tysnes. Effektene av det nye inntektssystemet blir dermed en ny og viktig faktor i det videre arbeidet med kommunereformen i Bjørnefjordsregionen.

Os, 01.02.16

Terje Søviknes
Ordfører

Fra: Schade, Sidsel

Sendt: 12. januar 2016 17:12

Emne: Nytt inntektssystem på høring i kommunene

Denne mailen er sendt til alle hovedtillitsvalgte og fagforeninger med kopi til fylkene og kompetansesentrene.

*Fagforbundet har sett på forslaget til «Nytt inntektssystem for kommunene». Det er viktig at kommunene reagerer raskt. Vi håper dere vil bruke **informasjonen under og vedlagte notat** til å påvirke slik at din kommune svarer på høringen.*

«Nytt inntektssystem for kommunene» ble sendt på høring 16. desember, av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Høringsfristen er 1. mars 2016.

Den enkelte kommunes reelle mulighet til å gi et høringssvar er liten, fordi **svarfristen er kort**. De fleste kommuner ønsker også å behandle høringssvarene sine i bystyret / kommunestyret, og normalt vil de ikke ha mer enn ett møte før høringsfristen 1. mars. Nytt inntektssystem er ment å ha virkning allerede fra 2017 og vil påvirke framtidig drift av den enkelte kommune fra da av.

I høringsbrevet ønskes tilbakemelding på enkeltpunkter og generelle uttalelser. Forslaget som er på høring er et **delvis forslag**, hvor enkeltelementer er løftet ut og vurdert, men hvor helheten først vil vises i kommuneproposisjonen våren 2016.

En konsekvens av det foreslåtte systemet er at de administrative kostnadene ikke dekkes på samme måte som tidligere, og spesielt ikke for de kommuner som får lav verdi på det såkalte strukturkriteriet, m.a.o. **kort reiseavstand** for å nå et område med 5000 innbyggere. Utfordringer med dagens system i forhold til fordeling av skatteinntekter og tilbakeføring av disse til respektive kommuner, ivaretas i mindre grad i forslaget.

Vi mener høringsdokumentet er en uoversiktlig og teknisk utredning. Med de forutsetningene som ligger til grunn, framstår endringen av eksisterende inntektssystem derfor kun som en mulighet til å få fortløp i kommunereform. Kommuner med lavt antall innbyggere, og med nærhet til områder med tettere befolkning, vil bli karakterisert som frivillig små og vil derfor **tappe økonomisk** på forslaget.

Kommunenes inntektssystem er så viktig at det må utredes nærmere i en NOU hvor berørte parter blir invitert til å delta i arbeidet, slik det er gjort tidligere. Inntil da må gjeldende inntektssystem beholdes.

Mvh

Sidsel M. Schade
Samfunnsøkonomisk enhet
Fagforbundet